

Nr 65.

Av herr **Linnér** m. fl., om förbättrade lönevillkor för specialläraren i fysik och meteorologi vid lantbrukshögskolan.

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 15, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anvisa 912,700 kronor till Lantbrukshögskolan: Avlöningar. Av nämnda belopp ha 172,000 kronor avsetts för arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. En framställning från styrelsen för lantbrukshögskolan om förbättrade lönevillkor för specialläraren i fysik och meteorologi vid högskolan har härvid icke tillgodosetts.

Nämnde speciallärare har dels att meddela undervisning i fysik, meteorologi och matematik vid högskolan under sammanlagt 160 reducerade timmar för år, dels handhava det meteorologiska observatoriet vid Ultuna, dels ock bearbeta det meteorologiska observationsmaterialet. För det vetenskapliga arbetet å åtskilliga av högskolans institutioner är det nödvändigt att äga tillgång till sammanställningar över olika meteorologiska iakttagelser. Dessa olika åligganden medföra, att specialläraren måste ägna praktiskt hela sin arbetskraft åt högskolan. Specialläraren åtnjuter för närvarande ett arvode av 5,700 kronor för år som ersättning för sin undervisning. Därjämte utgår till honom ett särskilt arvode å 1,500 kronor för bedrivande av vetenskapliga undersökningar samt för handhavande av meteorologiska observationer.

I sina anslagsäskanden till 1942 års riksdag föreslog styrelsen för lantbrukshögskolan, att nämnda speciallärarbefattning måtte omändras till en lektorsbefattning vid högskolan i lönegrad Eo 27 i ämnena fysik och meteorologi. Lektorn skulle därjämte omhänderha undervisningen i matematik vid högskolan. Förslaget avstyrktes av statskontoret och lönenämnden, och medel för ändamålet beräknades ej heller i 1942 års statsverksproposition. De likalydande motionerna I: 49 och II: 202 om inrättande av en lektorsbefattning vid högskolan i nämnda lönegrad föranledde det uttalandet av jordbruksutskottet, att frågan om inrättandet av nämnda lektorsbefattning borde upptagas till närmare utredning. Utskottets uttalande godkändes av riksdagen. I anledning av riksdagens beslut uppdrog Kungl. Maj:t åt styrelsen för lantbrukshögskolan att med beaktande av vad i 1942 års statsverksproposition samt jordbruksutskottets av riksdagen i förevarande delar godkända utlåtande nr 1 i ämnet anförts verkställa utredning rörande bland annat nu omnämnda lönefråga. Sedan högskolestyrelsen verkställt sin utredning i ärendet, hemställde högskolestyrelsen i skrivelse den 29 augusti 1942, att Kungl. Maj:t måtte anvisa medel för omändrande av speciallärarbefattningen till en lärarbefattning vid högskolan i fysik, meteorologi och matematik i lönegrad Eo 27.

Vid sin utredning fogade högskolestyrelsen intyg från bland andra överdirektör Slettenmark samt professorerna Oseen, Siegbahn och Svedberg (Bilagorna a och b).

Statskontoret och allmänna lönenämnden hava i yttranden över högskolestyrelsens framställning avstyrkt att ifrågavarande tjänst inrättas såsom lönegradsplacerad befattning. Däremot har lönenämnden tillstyrkt att speciallärararvodet höjes till 7,200 kronor.

Föredragande departementschefen har i sitt uttalande till statsrådsprotokollet endast framhållit, att han icke kunnat förorda förslaget om beredande av extra ordinarie anställning åt specialläraren i fysik och meteorologi.

Med hänsyn till de arbetsuppgifter som åvila nämnde speciallärare hade det syntts skäligt, om befattningen förändrats till en extra ordinarie lärarbefattning i lönegrad Eo 27. Även om befattningshavaren med hänsyn till det statsfinansiella läget icke nu kan beredas extra ordinarie anställning torde dock en höjning av utgående arvode vara påkallad. Detta arvode synes nämligen icke stå i relation till de arbetsuppgifter, som åvila befattningshavaren.

En höjning av arvodet med det av allmänna lönenämnden föreslagna beloppet om 1,500 kronor synes härvid vara skälig.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att det under nionde huvudtiteln, punkt 15, äskade förslagsanslaget till Lantbrukshögskolan: Avlöningar måtte höjas med 1,500 kronor till 914,200 kronor.

Stockholm den 20 januari 1943.

S. Linnér.

C. P. Wahlmark.

Carl Beck-Friis.

Bilaga a.

STATENS METEOROLOGISK-
HYDROGRAFISKA ANSTALT

Stockholm 12

D. nr A 336

Till Rektor vid Lantbrukshögskolan.

Vid besök å lantbrukshögskolan innevarande år hade jag tillfälle att taga kännedom om därstädes pågående meteorologiska undersökningar, som utföres av specialläraren i fysik och meteorologi vid högskolan, fil. dr E. Lindberg. Jag fick därvid ett starkt intryck av den betydelse de bearbetade och sammanställda meteorologiska iakttagelserna äga ur såväl vetenskaplig som ekonomisk-praktisk synpunkt för undersökningar, som bedrivs vid åtskilliga av högskolans institutioner, såsom institutionerna för allmän jordbrukslära, växtodlingslära och agronomisk hydroteknik.

De av dr Lindberg utförda undersökningarna hava planlagts och utförts på ett synnerligen förtjänstfullt sätt. Med hänsyn till dels den stora betydelse för det vetenskapliga arbetet vid högskolan som en meteorologisk institution vid densamma under en högt kvalificerad ledning äger, dels till önskvärdheten av kontinuitet i denna meteorologiska institutions arbeten får jag livligt förorda högskolans lärarråds framställning om inrättande av en ordinarie lektorsbefattning i fysik och meteorologi i lönegrad A 27.

Stockholm den 20 oktober 1942.

Gustaf Slettenmark.
Överdirektör.

Bilaga b.

Diarie N:r 1127
Lantbrukshögskolan
7 okt. 1942.

Till Rektor vid Lantbrukshögskolan.

Med anledning av Eder anhållan om ett yttrande rörande behovet av en lärarbeställning i fysik och meteorologi vid lantbrukshögskolan får jag härmed anföra följande.

Glädjande nog synes man numera allmänt fått upp blicken för betydelsen och nödvändigheten av forskningsverksamhet för utvecklingen av vårt näringsliv och för bättre tillgodogörande av våra naturtillgångar. Agrikulturforskningen borde i detta hänseende kunna alldeles särskilt och på goda grunder räkna på statsmakternas välvilja. Under dessa omständigheter bör man väl kunna förvänta, att den länge så försummade frågan om ett ordnande av lärartjänsten i fysik och meteorologi vid högskolan nu skall få en tillfredsställande lösning.

Någon tvekan om behovet både från undervisningens och forskningens synpunkt av en vid högskolan fast anställd och väl kvalificerad fackman inom fysikens och meteorologins område kan icke föreligga. Det synes mig, att i

högskolans egen skrivelse de tvingande skälen härför så ingående angivits, att i detta hänseende ytterligare motivering ej kan behövas. Jag skulle endast vilja understryka vikten av att avlöningen till den lärare, som har ansvaret för denna för högskolans forskningsarbete så grundläggande ämnesgruppen, tillmätas så, att en kontinuerlig verksamhet garanteras. Högskolan kan icke vara betjänt vare sig av att denna befattning skötes som bisyssla av någon, som har sitt huvudintresse bundet på annat håll eller att sysslan blir en passageplats. Det arbete, som är förbundet med denna lärartjänst, är till sin art sådant, att endast den, som ställer in sig på en längre tids verksamhet, kan vara till avsedd nytta.

Det måste betecknas som en sällsynt lycklig omständighet, att högskolan trots den ekonomiskt orimliga ställning, som bjudits innehavaren av tjänsten, nu ändå under flera år vid sig kunnat binda en så meriterad person som den nuvarande läraren. Enligt uppgift uppgår arvodet för denna heltidstjänst med dyrtidstillägg till 6,800 kronor. Innehavaren har de höga vetenskapliga kvalifikationer, som man måste kräva för denna syssla: han är fil. dr med licentiatexamen i såväl fysik som meteorologi. Han har vidare genom egen forskningsverksamhet speciellt inom det för agrikulturforskningen grundläggande område, som brukar sammanfattas under benämningen strålningsfysik, visat prov på grundlighet, pålitlighet och god kritisk förmåga. Under sådana förhållanden framstår det som ett ofrånkomligt krav, att högskolans äskande om en väsentlig förbättring av löne- och anställningsförhållanden för den nämnda från högskolans synpunkt nödvändiga lärartjänsten nu blir beaktat. Den av högskolan föreslagna lärarbefattningen i lönegrad Eo 27 måste jag från skälighetssynpunkt anse vara den lägsta, som här kan ifrågasättas.

Stockholm den 5 oktober 1942.

Manne Siegbahn.

I ovanstående instämmer till alla delar

C. W. Oseen.

Undertecknad som tillsammans med övriga ledamöter i Kommittén för teknisk forskning redan hösten 1940 besökte lantbrukshögskolans jordbruksmeteorologiska observatorium och då fick ett mycket gott intryck av dess planläggning, instrument- och apparatutrustning samt arbetet vid detsamma vill på det livligaste till alla delar instämma i professorerna Siegbahns och Oseens utlåtande.

Uppsala den 7 oktober 1942.

The Svedberg.
